ጾመ ፍልሰታ ለማርያም፡፡

እኛ ኢትዮጵያውያን፡ በዓመቱ ውስጥ ከምንጾማቸው፡ ከሰባቱ አጽዋማታችን መካከል፡ ፯ተኛዋ፡ "ጾመ ፍልሰታ" ናት፡፡ እርሷንም፡ ለኹለት ሳምታት በሚዘልቅ ሱባኤ፡ ከነሓሴ ፩ እስከ ፲፭ ቀን ድረስ እንጾማታለን፡፡ "ፍልሰታ"፡ "ፈለሰ" ከሚለውና "አንድ ሰው፡ ካለበት ተነሥቶ፥ ወይም፡ ነቅሎ፡ ወደሌላ ተዛወረ!" የሚል ትርጉም ካለው፡ የግእዝ ቃል የወጣ ኾኖ፡ ቅድስት ድንግል ማርያም፡ የመለኮትና የትስብእት ተዋሕዶ ተፈጽሞበት፡ እግዚአብሔር ወልድን ፀንሶ በወለደውና አጥብቶ ባሳደገው አካለ ሥጋዋ፡ እንደልጇ ኢየሱስ ክርስቶስ፡ በሦስተኛው ቀንና ሌሊት፡ ከመቃብር ተነሥታ፡ ወደሰማይ ማረጓን ለመግለጽ፡ ተመርጦ የተመደበ ቃል ነው፡፡

ቸሩ ፈጣሪያችን፡ በያለንበት፡ በሕይወትና በጤንነት አቆይቶን፡ ከዚሁ ጊዜ ለመድረስ ካበቃን፡ ይህችኑ፡ የፍልሰታ ጾማችንን፡ እንደተለመደው፡ እያንዳንዳችን፡ እንደየዓቅማችን፡ ስለራሳችንና ስለወገናችን፥ ስለአገራችንም ብቻ ሳይኾን፡ ስለዓለሙ ኹሉ ደኅንነት ጭምር፡ በንስሓ ተመልሰንና በሱባኤ ተጠምደን፡ በምናካኺደው የምሕላ ጸሎታችን፡ ልንፈጽማት ይገባናል፡፡ ይኸው ጾማችንና ጸሎታችን፥ ምሕላችንና ሱባኤያችን፡ ከዚህ በፊት፡ ለ"ጾመ ኢትዮጵያ" ተዘጋጅቶልን የተገለገልንበትን፡ ያንኑ ሥርዓትና መመሪያ የተከተለ ይኾናል፡፡ ይህንም፡ የ"ጾመ ኢትዮጵያ"ን፡ የጾምና የጸሎት፥ የምሕላና የሱባኤ ሥርዓትና መመሪያ፡ በዚሁ የኅዋ ሰሌዳ ላይ፡ "ቤተ መዛግብት" በሚለው ክፍል ውስጥ እናገኘዋለንና፡ ያን ከፍተን፡ በመመልከትና ዐትመን በማውጣት፡ ልንጠቀምበት ይቻለናል፡፡

ይህች የጾመ ፍልሰታ ሱባኤ፡ በክረምት ወራት ከሚፈጸሙትና ትዝ ከሚሉን ባህሎቻችን መካከል፡ ቀዳሚዋና ዋናዋ ኾና ትገኛለች፡፡ በእርሷም፡ ካህናት፥ ትላልቆች ወንዶችና ሴቶች ምእመናን፥ ብላቴኖችና ልጆች ብቻ ሳይኾኑ፡ ሕፃናት ጭምር እየጾሙ፥ እያስቀደሱና እየቆረቡ፡ የኹለት ሳምንት የሱባዔ ጊዜያቸውን፡ በቤተ ክርስቲያንና በየቤታቸው ያሳልፈሉ፡፡

በጾመ ፍልሰታ ሰሞን፡ የእናታችንና የንግሥታችን፡ የቅድስት ድንግል ማርያም፡ ዜና ልደቷ፥ ሕይወቷና ዕረፍቷ፥ እንዲሁም፡ እግዚአብሔር፡ እርሷን ምክንያት አድርጎ፡ ራሱን፡ ለፍጥረቱ የገለጸበትና ፍጥረቱን ያዳነበት፡ የሥጋዌው፡ ማለትም፡ ሰው የኾነበት ምሥጢር ተብራርቶ ይነገርበታል፡፡ ቅዱሳን ሓዋርያት፡ ይህን ሱባዔ፡ ለምን እንደጀመሩት፥ በዓመቱም እንዴት እንደቀጠሉት፡ ዜና መዋዕሉ ይወሳል፡፡

በዚያ ዜና መዋዕል ውስጥ፡ ተካትተው ከሚቀርቡት፡ ዋና ዋናዎቹ ድርጊቶች መካከል፡ የሚከተሉት ይገኙባቸዋል፡-

፩ኛ፡ በጥር ፳፩ ቀን ከኾነው ከድንግል ማርያም የሥጋ ዕረፍት በኋላ፡ አይሁድ በተለመደ ጠላትነታቸው፡ አስከሬኗን፡ "እናቃጥላለን!" ማለታቸው፥

፪ኛ፡ በዚያን ጊዜ ግን፡ እግዚአብሔር ወልድ ሰው ኾኖ የተፀነሰበት፥ እስኪወለድ የኖረበትና ጠብቶ፡ በእቅፏ ያደገበት መቅደስ ሥጋዋ፡ በቅዱሳን መላእክት ተነጥቆ፡ ወደገነት መወሰዱ፥

፫ኛ፡ ወንጌላዊው ዮሓንስ፡ ይህንኑ ምሥጢር ያየ ሲኾን፡ ሌሎቹ ሓዋርያት ባለማየታቸው፡ በነሓሴ ፩ ቀን ሱባዔ መግባታቸውና ምሥጢሩ ተገልጦላቸው፡ ቅዱስ ሥጋዋን፡ እንደገና ተቀብለው፡ በነሓሴ ፲፬ ቀን፡ በዕለተ እሑድ መቅበራቸው፥

4ኛ፡ በሦስተኛውም ቀን፡ ለማግሰኞ አጥቢያ፡ እኩለ ሌሊት ላይ፡ እንደልጇ፡ ከሙታን ተለይታ መነሣቷና በ፵ኛው ቀን ማረጓ፥

፫ኛ፡ ይህንኑ ትንሣኤዋንና ዕርገትዋን ለማየትና ምስክር ለመኾን የታደለው፡ ለጊዜው ሓዋርያው ቶማስ ብቻ መኾኑ፥

፬ኛ፡ ልጇ፡ ኢየሱስ ክርስቶስ፡ ለትንሣኤ፡ በኵር፡ ማለትም፡ ቀዳማዊው ኾኖ፡ እርሷ፡ ድንግል ማርያም ደግሞ፡ ለዚያ፡ ለትንሣኤው ብኵርና፡ ዳግማዊትነትና ተከታይነት የበቃችበትን፡ ይህን የመለኮት ድንቅ ኃይል፡ በዚህ ጊዜ ለማየት ከመካከላቸው፡ የታደለው፡ ሓዋርያው ቶማስ ብቻ ስለነበረ፡ "እርሱ፡ ትንሣኤሽንና ዕርገትሽን አይቶ፡ እኛ፡ ለዚህ ዕድል፡ እንዴት ሳንበቃ ቀረን?" በማለት፡ የቀሩት ሓዋርያት አዝነው፡ በዓመቱ፡ በነሓሴ ፩ ቀን፡ ለኹለተኛ ጊዜ ሱባዔ መግባታቸው፥

፭ኛ፡ በመጨረሻ፡ ነሓሴ ፲፮ ቀን በሚውለው በትንሣኤዋ መታሰቢያ ዕለት፡ ሓዋርያት፡ ወደሰማያዊቷ የእግዚአብሔር መንግሥት ተነጥቀው ኼደው፡ ቅድስት ድንግል ማርያም የምትገኝበትን ክብርና ምስጋና ማየታቸው፥ ልጇ ኢየሱስ ክርስቶስ፡አ እርሷን፡ እናቱን፡ መንበር፥ ራሱን፡ ሠራዒ ቄስ፥ ሊቀ ሓዋርያት ጴጥሮስን፡ ረዳት ካህን፥ ቀዳሜ ሰማዕት እስጢፋኖስን፡ ሠራዒ ዲያቆን አድርጎ፡ ቀድሶ፡ እነርሱን ማቍረቡ፡ በአርእስት ተከፋፍሎና በዝርዝር ተተንትኖ ይነገራል፡፡

በዓለ ፍልሰታ ለማርያም
እና
ሰማያዊ ልዕልናው፡፡

"ፍልሰታ ለማርያም" በሚል ስያሜ፡ ነሓሴ ፲፮ ቀን ስለምትከበረው፡ የቅድስት ድንግል ማርያም፡ የትንሣኤዋና የዕርገትዋ መታሰቢያ ስለኾነችው በዓለ ዕለት፡ ለማስረዳት፡ ከዚህ የሚከተለው ሓተታ፡ በጥቂቱም ቢኾን ቀርቧል፡፡

የዘመነ ኦሪቷ ጽላተ ኪዳን ታቦት፡ ምሳሌዋ የኾነችው፡ የእግዚአብሔር ወልድ እናት፡ ቅድስት ድንግል ማርያም፡ ለመጨረሻው፥ ለኹለንተናዊውና ለዘለዓለማዊው ትንሣኤ፡ በኵር ከኾነው፡ ከልጇ፡ ከኢየሱስ ክርስቶስ ቀጥላ፡ በአዲስ ኪዳኑ የትንሣኤ አካል፡ ከሙታን ተለይቶ የመነሣትን ክብር ያገኘች መኾኗን፡ ኢትዮጵያውያን፡ በሃይማኖት የተቀበሉት እውነታ ነው፡፡

በዚያች ጽላተ ኪዳን ላይ፡ በራሱ፡ በእግዚአብሔር ጣቶች የተጻፈው፡ ራሱ እግዚአብሔር ቃል፡ የተቀረጸባትን ጽላት፡ የራሱ አካል አድርጎ፡ በዘመነ ብሉይ፡ መለኮታዊ ክብሩን እንደገለጸባትና አምላካዊ ኃይሉን እንደፈጸመባት ኹሉ፥ ኋላም፡ በዘመነ ሓዲስ፡ በዚያው ባሕርያዊ ጥበቡ፡ ከሥጋዋ ሥጋ፥ ከነፍሷ ነፍስ ነሥቶ፡ በተዋሓዳት፡ በቅድስት ድንግል ማርያም ሠውሩዋት፡ ያን፡ በትንሣኤው እውንና ገሃድ ያደረገውን፡ አማናዊዉንና ዘለዓለማዊዉን ክብሩንና ኃይሉን፡ ለእርሷም አጐናጽፎ፡ እናቱን፡ ለፍጹሙ ሕያው ማንነት አብቅቷታል፡፡

የዚህ እውነታ መነሻ፡ ድንግል ማርያም፡ "ትፀንሲ!"፡ ማለትም፡ "ትፀንሻለሽ!" ያላትን፡ የመልአኩን የቅዱስ ገብርኤልን የምሥራች ቃል ተቀብላ፡ "ይኵነኒ በከመ ትቤለኒ!" ማለትም፡ "እንዳልኸኝ (እንደቃልህ) ይኹንልኝ!" ባለችበት ቅጽበት፡ "ቃል ሥጋ ኾነ!" ማለትም፡ "አምላክ ሰው ኾነ!" በሚለው የሥጋዌ ምሥጢር፡ የተፈጸመው ዕፁብ ድንቅ ተአምር ነው፤ የዚሁ እውነታ መድረሻው ደግሞ፡ "በሰማይም ያለው፡ የእግዚአብሔር መቅደስ ተከፈተ! የኪዳኑም ታቦት፡ በመቅደሱ ታየ!" በሚለው፡ በዮሓንስ ራእይ ተረጋግጦ እንደተነገረው፡ በሙሴ አማካይነት፡ ለእሥራኤል ተሰጥታ ቆይታ፡ ወደኢትዮጵያውያን ተዛውራና በአደራ ተጠብቃ የኖረችው ታቦተ ጽዮን፡ በኢየሱስ ክርስቶስና በድንግል ማርያም ሕያው ሰውነት፡ ወደሰማያት ተመልሳ በምትገኝበት ህልውናዋ የተገለጠው፡ ሌላው፡ ዕፁብ ድንቅ ተአምር ነው፡፡ (ሉቃ. ፩፥ ፴-፴፰፡፡ ዮሓ. ፩፥ ፲፬፡፡ ራእ. ፲፩፥ ፲፱፤ ፲፪፡፡)

ይህን ታላቅ ትንግርታዊ ቊም ነገር፡ እንዲህ በሚል ጥቂት ቃል፡ ላጠቃልልላችሁ ይቻላል፤ ይኸውም፡-

በቅድሚያ፡ በመንፈስ ቅዱስ ምሥጢርና ጥበብ፡ በድንግል ማርያም ማሕፀን ላይ ዐርፎ የተፀነሰው፡ ያው፡ በጽላቷ ላይ ተቀርጾ የነበረው፡ የእግዚአብሔር ቃል፡ እርሱም፡ ኢየሱስ ክርስቶስ መኾኑን፥

ቀጥሎ፡ የኢየሱስ ክርስቶስ ምሳሌ የኾነችው፡ ጽላተ ኪዳንና የድንግል ማርያም ምሳሌ የኾነችው፡ የጽላቷ ማደሪያ ታቦት (ሣጥን)፡ ኹለቱም፡ በምድር ላይ ከነበሩበት ግዙፍ ህልውናቸው ተሠውረው፡ በሰውነት መገለጻቸውን፥

በመጨረሻም፡ በሕይወተ ሥጋ ኖረው፥ ተልእኳቸውንም ፈጽመው፡ በአዲሱ ኪዳን የትንሣኤ አካል፡ ከሙታን ተለይተው ከተነሡ በኋላ፡ በዚያ ሕያው አካላቸው፡ ወደሰማይ ዐርገው፡ ዛሬ፡ ኢየሱስ ክርስቶስና ድንግል ማርያም፡ በሰማይና በምድር በሰፈነችው በዘለዓለማዊቷ መንግሥታቸው ነግሠውና በሰማያዊው ዙፋናቸው ላይ ተቀምጠው የሚገኙ መኾናቸው ነው።

የእመቤታችን፡ የቅድስት ድንግል ማርያም፡ የእናትነቷና የንግሥትነቷ፥ የሃይማኖትነቷና የአገርነቷም ፍቅር፡ በቅዱሱ ኪዳን ኢትዮጵያውያን ዘንድ፡ እጅግ የጠለቀና የመጠቀ በመኾኑ፡ ቅዱሳን ሐዋርያት፡ ለአምላክ እናት፡ ለቅድስት ድንግል ማርያም፡ ባላቸው ፍቅር፡ በጾም፥ በጸሎትና በምጽዋት ተጠምደው፡ ኹለት ጊዜያት ያካኼዱትን፡ ይህን የኹለት ሳምንታት ሱባዔ፡ እኒሁ፡ ኢትዮጵያውያን፡ በዚሁ መልክ፡ ለኹለት ሳምንታት፡ በሱባዔ ተወስነው የሚፈጽሙት፡ በዚህ ምክንያት ነው። በነሓሴ ፲፮ ቀን የሚውለውን፡ የፍልሰታዋን፡ ማለትም፡ የትንሣኤና የዕርገት በዓሏንም፡ "ከመ ትንሣኤ ወልዳ!" ማለትም፡ "ፍልሰቷ፡ እንደልጅዋ ትንሣኤ ስለኾነ፤ እንደልጇ ትንሣኤ በዓል አድርገው ያክብሩት!" ሲሉ፡ የቀደሙት ወላጆቻቸው የደነገጉትን ተከትለው፡ እንደልጇ፡ ኢየሱስ ክርስቶስ ትንሣኤ፡ በታላቅ ሐሤትና ይባቤ ያከብሩታል።

ኢትዮጵያውያን፡ በዚህ በዓላቸው ዕለትና ወራት፡ የሚሰማቸው ደስታ፡ በቃላት ሊገለጽ የማይቻለውን፡ በልጇ የትንሣኤ በዓል ጊዜ የሚሰማቸውን ይመስላል። ይህ የተመስጦ ስሜታቸው ከሚገለጽባቸውና እግዚአብሔር፡ እንደቃል ኪዳኑ፡ በየልባችን ከጻፋቸው፡ የማኅሌትና የመዝሙር በረከቶቻቸው መካከል፡ *"ንግሥተ ሰማያት ወምድር፡ ማርያም ድንግል! ተፈጸመ ትንሣኤሃ፥ ወዕርገታ ዘልዑል!"* እያሉ የሚያቀርቡት ዝማሬ ይገኛል፤ የዚህም ትርጒም፡ "የሰማይና የምድር ንግሥት የኾነችው፡ የድንግል ማርያም ትንሣኤና ዕርገቷ፡ እንደልዑል አምላክ ልጇ ትንሣኤና ዕርገት፡ እውን ኾኖ ተፈጸመ!" የሚል ነው።

ደግሞም፡ እግዚአብሔር፡ ለሰብአዊ ፍጡሩ ዐቅዶ ያዘጋጀው የቸርነት ሥራው፡ ለመጨረሻው ዘውድ የበቃ መኾኑ፡ በእርሷ፡ በቅድስት ድንግል ማርያም የተረጋገጠበት፡ የዚህ ዕፁብ ድንቅ ተአምሩ ዜና፡ በየጊዜያቱና በየቦታው፥ በየምክንያቱም የሚነገር ከመኾኑ ጋር፡ እኒሁ ኢትዮጵያውያን፡ በዚያ በዓላቸው ላይ፡ *"ተንሥአት እሙታን፡ ማርያም ድንግል! ከመ ትንሣኤ ወልዳ ዘልዑል!"* ማለትም፡ "ድንግል ማርያም፡ ከሙታን ተለይታ ተነሣች! ይኸውም፡ ልዑል አምላክ ልጇ እንደተነሣው ትንሣኤ ነው!" የሚለውን የምሥራች ቃል ይለዋወጣሉ።

ይህ የደስታ መንፈስና ሥርዓት፡ የልጇ፡ የበዓለ ትንሣኤው ወራት፡ እስከበዓለ መንፈስ ቅዱስ፡ ለአምሳ ቀናት ተራዝሞ፡ እንደሚከበር ኹሉ፡ የእርሷም፡ የትንሣኤ በዓሏ፡ እስከነሓሴ ፳፩ ቀን ድረስ ይቀጥላል።

እንግዴህ፡ እኛ ኢትዮጵያውያን፡ የአዲሱ ዓመት መጀመሪያ ከኾነው፡ ከመስከረም ፩ ቀን የልደታት በዓል በፊት፡ የዓመቱ የመጨረሻ ታላቁ በዓላችን አድርገን፡ በየዓመቱ፡ በነሓሴ ፲፮ ቀን፡ በያለንበት በምናከብረው፡ የበዓለ ፍልሰታ ለማርያም ሌሊት፡ የምንፈጽመው ሥርዓተ ቅዳሴ፡ ዮሓንስ፡ በራእዩ ያየውን፡ ያንን የሰማዩን ሥርዓት፡ በምድርም ላይ እውን አድርገን፡ ሊቀ ካህናታችንና ንጉሠ ነገሥታችን፡ ኢየሱስ ክርስቶስ፡ ምድራዊትና ሰማያዊት መቅደሱ በኾነችው፡ በቅድስት ንግሥት እናቱ፡ በድንግል ማርያም መንበርነትና ታቦትነት ቀድሶ፡ ሓዋርያትን እንዳቆረበ፥ እንዲሁ፡ እኛም፡ የእግዚአብሔር መንግሥት በኾነችው፡ ኢትዮጵያ፡ ዕለቲቱን በማዘከር፡ መንፈሳዊት በኾነችው፡ ምድራዊት መቅደሱ፡ ያንኑ ሰማያዊ ሥርዓት፡ መልሰን መፈጸማችን መኾኑን ማመን ይገባናል፡፡

ጾመ ጳጒሜ፡፡

"ጾመ ፍልሰታ" ካበቃች በኋላ፡ ኹለት ሳምንቶችን ቆይተን፡ በመስከረም ፩ ቀን ለሚውለው፡ ለእውነተኛው የልደት በዓል፡ ሰሙነ ዋዜማ የኾነችውና እስካኹን፡ በፈቃድ ስትጾም የቆየችው ጳጒሜ፡ አኹን ራሷን ችላ፡ ለጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስና ለእመቤታችን ድንግል ማርያም የልደታት ቀን፡ እንደጾመ ገሃድ፥ ለእኛ፡ ለኢትዮጵያውያን ልጆቻቸው ደግሞ፡ "ሰሙነ ሱባዔ" ኾና፡ አዲሱን ዓመተ ምሕረት፡ በንስሓ ተዘጋጅተን ስለምንቀበልባት፥ ከሌሎቹም፡ የዓመቱ አጽዋማታችን፡ እንደአንዲቱ ተቈጥራ፡ በአግባቡ ስለምትጾም፡ "ጾመ ጳጒሜ"፥ ወይም፡ "የጳጒሜ ጾም" ትባላለች፡፡

አዎን! መስከረም ፩ ቀን፡ ክፉዉን ኹሉ፡ ካረጀው ዓመት ጋር፡ ከወዲሁ ጥለንና ትተን፥ አስወግደንም፥ የእየራሳችንን ኹለንተና፡ ለመንፈስ ቅዱስ ማደሪያነት፡ በንስሓ አድሰን፥ ኢየሱስ ክርስቶስ፡ ከድንግል ማርያም በመወለዱ፡ የተገኘውን፡ ዘለዓለማዊዉን የምሕረት ዘመን፡ እንደአዲስ ተሸላሚ፡ የክብር ልብስና የሕይወት አክሊል ተቀብለን፡ የምንጐናጸፍባትና የምንቀዳጅባት፡ ቅድስት ዕለት ናት፡፡

ከዚህ የተነሣም፡ የጌታችንንና የእመቤታችንን የልደት በዓላት፡ እውነተኛና ተገቢ በኾነው፡ የአምልኮ መንፈስ ለማክበር፡ ነፍሳችንንና ሥጋችንን፥ መንፈሳችንንም፡ በሥጋ ወደሙ ቀድሰን፡ ሰውነታችንን፡ ለቅዱሱ ሕይወት የምናበቃባት፥ በአገርነትና በመንግሥትነት፡ የነጻነት በዓሏን፡ በዚያች ዕለት ለምናከብርላት፡ "ኢትዮጵያ" ለተባለችው፡ እናቱና እናታችንም፡ "ዕንቍጣጣሽ! (እነሆ፡ ዕንቍ ለጣትሽ!)" ብለን፡ የደስታንና የምስጋናን ገጸ በረከትን የምናቀርብባት፥ እርስ በርሳችንም፡ የአበባ ነዶና ጒንጒን አዘጋጅተን፡ "የምሥራች! እንኳን አሸጋገረን! እንኳን አደረሰን!" እያልን፡ መልካም ምኞታችንን የምንለዋወጥባት፡ የተመረጠች ቀን ናት፡፡

ስለዚህ፡ በዚህ መልክ፡ ከአሮጌው ዓመት፡ ወደአዲሱ ዓመት የምንሸጋገርባትን ይህችን ጳጒሜን፡ እኛ ኢትዮጵያውያን፡ ንዑስ ሱባዔ አድርገን፡ በጾም፥ በጸሎትና በምጽዋት እናሳልፋታለን፡፡